

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรของ
สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวชรีรา หล้าประมุล

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ. สุวัฒน์ ยิบมันตะศิริ	ประธานกรรมการ
ผศ. ดร. วินัส ฤชาชัย	กรรมการ
ผศ. ดร. ศศิเพ็ญ พวงสายใจ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่และการเปลี่ยนแปลงมาตรการภาษีในช่วงเวลาที่ศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาประเภทภาษีสำคัญที่ทำรายได้ให้สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540 ถึง 2545 ทำการศึกษารายได้หลัก คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ และรายได้อื่น โดยใช้ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเทียบกับประมาณการ

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีสรรพากร พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ 2540 ถึง 2542 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีสัดส่วนสูงกว่าการจัดเก็บภาษีทุกประเภท และตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 เป็นต้นมา การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีอัตราลดลง และสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราที่เพิ่มขึ้นแทน โดยผลการจัดเก็บภาษีทั้งหมดอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยจัดเก็บภาษีรวมกันได้เกินร้อยละ 80 ของการจัดเก็บภาษีทั้งหมด

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากร เมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการ จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการ ในปีงบประมาณ 2540 – 2543 และสามารถจัดเก็บภาษีได้สูงกว่าประมาณการในปีงบประมาณ 2544 - 2545 เมื่อพิจารณาสัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับประมาณการและมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ระหว่างปีงบประมาณ 2540 – 2542 สามารถจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2.88 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในขณะที่ประมาณการจัดเก็บมีสัดส่วนเฉลี่ยที่อัตราร้อยละ 3.03 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด เมื่อพิจารณาสัดส่วนผลการจัดเก็บเปรียบเทียบกับประมาณการและมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ระหว่างปีงบประมาณ 2540 - 2545 สามารถจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.04 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในขณะที่ประมาณการจัดเก็บมีสัดส่วนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.05

พิจารณาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเปรียบเทียบกับอัตรากำลังและต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรแล้ว สามารถจัดเก็บภาษีโดยเฉลี่ยได้ 8.079 ล้านบาทต่ออัตรากำลังเจ้าหน้าที่ 1 คน โดยมีต้นทุนการจัดเก็บคนละ 2.41 บาท ต่อเงินภาษี 100 บาท

ผลการศึกษาประเภทภาษีสำคัญที่ทำรายได้ให้สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในช่วงที่ศึกษา สามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงสุดจากอัตราร้อยละเงินฝากธนาคาร ภาษีที่ทำรายได้อีกประเภทหนึ่ง คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่จัดเก็บได้จากการหัก ณ ที่จ่าย นำส่ง

Independent Study Title	A Study of Tax Collection Efficiency of Chiang Mai Revenue Department	
Author	Miss Wachira Larpramool	
Degree	Master of Economics	
Independent Study Advisory Committee	Asst. Prof. Suwarat Gypmantasiri	Chairperson
	Asst. Prof. Dr. Venus Rauechai	Member
	Asst. Prof. Dr. Sasipen Phuangsaichai	Member

ABSTRACT

This study has three objectives : (1) to study the structure of tax revenue collected by Chiang Mai Revenue Department and major changes in tax measures introduced during the period of study , (2) to study the efficiency of tax revenue collection of the Chiang Mai Revenue Department, and (3) to find what are important taxes , in terms of revenue contribution to the Department. Secondary data from Chiang Mai Revenue Department were used in this study which covers the period of fiscal years of 1997 – 2002.

As for the study on the structural changes, it was found that for the fiscal years 1997 to 1999 Personal Income Tax had the highest ratio in total tax revenue. But this ratio started to decline since the fiscal year of 2000 onwards, and the ratio of Value Added Tax had increased instead. Most tax revenue was collected in Amphoe Mueang Chiang Mai which accounted for more than 80 per cent of total revenue collected.

As for the study on tax effort, the ratio between actual tax collected with that of estimated was used to approximate the efficiency of tax effort. The study show that in the fiscal year 1997 to 2000 actual tax collected were lower than the estimated, but they were higher than the estimated for the fiscal years of 2001 to 2002. When compared the actual collected figures with Gross Provincial Products (GPP), it was found that between 1997 and 1999 total tax collected as percentage of GPP was only 2.88 on average. While the percentage of the estimated figures for the same period was 3.03. When compared with Gross Domestic Product (GDP) it was found that actual tax collected for the fiscal years of 1997 –2002 were 0.04 percent of the GDP while the estimated figures for the same period were 0.05 percent of the GDP. When the amount of tax collected per one personnel was used as a measure of efficiency, the amount was found to be 8.079 million baht per person. The cost of collection per 100 baht revenue was 2.41 baht.

The study also show that major taxes which contributed significantly to total revenue of the Department during the period of study were Personal Income Tax , Corporate Income Tax and Value Added Tax. As for Personal Income Tax, income earned from bank interest was the most important. For Corporate Income Tax, income tax withheld at source of employment, was the most important.